

पळसपूर येथे 'खेती बचाओ अभियान' व खरीप पूर्व शेतकरी मेळावा उत्साहात संपन्न!

बदलत्या हवामानाचे आव्हान आणि आगामी खरीप हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर, कृषी विज्ञान केंद्र (KVK) पोखर्णी (नांदेड-१), राज्य कृषी विभाग आणि 'आत्मा' (ATMA) यांच्या संयुक्त विद्यमाने हिमायतनगर तालुक्यातील पळसपूर येथे एकदिवसीय शेतकरी प्रशिक्षण कार्यक्रम आणि PRA (सहभागी ग्रामीण मूल्यमापन सर्वेक्षण) अत्यंत उत्साहात संपन्न झाला.

प्रमुख मार्गदर्शन व वैशिष्ट्ये:

डॉ. देविकांत देशमुख (वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख, केव्हीके पोखर्णी): यांनी जमिनीचे आरोग्य टिकवण्यासाठी माती परीक्षणावर आधारित खतांच्या संतुलित वापराचे महत्त्व पटवून दिले. रासायनिक खतांचा बेसुमार व अतिवापर टाळण्याचे आवाहन करत, त्यांनी नॅनो युरिया आणि सेंद्रिय खतांचा (Organic Fertilizers) वापर वाढवण्यावर भर दिला. यामुळे शेतीचा खर्च कमी होऊन जमिनीची सुपीकता दीर्घकाळ टिकून राहील, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

□ प्रा. माणिक कल्याणकर (पीक संरक्षण तज्ञ केव्हीके पोखर्णी): पिकांवरील रोग व कीड नियंत्रणासाठी रासायनिक औषधांऐवजी जैविक निविष्टांचा वापर. महागड्या रासायनिक औषधांना फाटा देऊन जैविक निविष्टांचा (Bio-inputs) वापर कसा करावा, याविषयी मोलाचे तंत्रज्ञान समजावून सांगितले. जैविक पद्धतीने घरच्या घरी निविष्टा कशा तयार कराव्यात, याचे प्रात्यक्षिक त्यांनी स्पष्ट केले.

प्रा. संदीप जायभाये (कृषी विद्यातज्ञ, केव्हीके पोखर्णी): आगामी पावसाळ्यावर होणाऱ्या 'एल निनो' (El Niño) च्या संभाव्य धोक्यांबद्दल प्रा. जायभाये यांनी शेतकऱ्यांना सतर्क केले. कमी पावसाच्या परिस्थितीत उद्भवणाऱ्या संकटाला सामोरे जाण्यासाठी कमी कालावधीत येणाऱ्या पिकांची निवड करणे, आकस्मिक पीक नियोजन (Contingency Crop Planning) करणे आणि उपलब्ध पाण्याचा अत्यंत कार्यक्षमतेने (ठिबक व तुषार सिंचनाद्वारे) वापर करण्याचे तंत्रज्ञान त्यांनी सोप्या भाषेत समजावून सांगितले.

डॉ. अमिता क्षत्रिय (कृषि विस्तार तज्ञ केव्हीके पोखर्णी): यांनी पळसपूर गावात प्रत्यक्ष PRA survey (सहभागी ग्रामीण मूल्यमापन सर्वेक्षण) राबवून गावाची शेतीविषयक सद्यस्थिती आणि समस्या जाणून घेतल्या. आधुनिक शेतीमध्ये सोशल मीडिया आणि विविध प्रसारमाध्यमांचा प्रभावी वापर कसा करावा, हे सांगतानाच त्यांनी महिलांच्या शेतीतील भूमिकेवर विशेष प्रकाश टाकला. शेतीशी संबंधित सर्व तांत्रिक आणि आर्थिक निर्णयांमध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग असणे काळाची गरज असल्याचे मत त्यांनी व्यक्त केले.

या खरीप पूर्व मेळाव्याला हिमायतनगर परिसरातील कृषी विभागाचे अधिकारी, 'आत्मा' चे प्रतिनिधी, आणि पळसपूर परिसरातील शेतकरी बांधव व महिला शेतकरी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

